

Objaśnienia wartości, przyjętych do Projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Golina na lata 2015-2018

Do opracowania WPF wykorzystano dane historyczne, dotyczące wykonania dochodów i wydatków budżetu w latach 2012, 2013 oraz wykonanie za 3 kwartały roku 2014, na podstawie którego dokonano aproksymacji wykonania za rok 2015. Wykorzystano także założenia makroekonomiczne przyjęte do projektu budżetu państwa, informacje o faktach z zakresu gospodarki finansowej, a także wiedzę o planowanych zamierzeniach, wynikających z różnych dokumentów, obowiązujących na terenie Gminy.

1. Prognoza dochodów budżetu

1.1 Dochody bieżące

Dla sporządzenia trafnej prognozy dochodów bieżących istotne jest uwzględnienie ich struktury, jako że przyjęto różne stawki wzrostu dla poszczególnych grup dochodów.

I tak:

1) dochody z tytułu podatków i opłat z wyłączeniem udziałów gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (tj. dział 756 z wyłączeniem rozdziału 75621): przy prognozowaniu dochodów z w/w tytułu przyjęto wzrosty wynikające z przewidywanych zmian stawek podatkowych i podstawy opodatkowania (Rada utrzymała dotychczasowe stawki, obniżeniu uległa stawka stawka podatku rolnego). Dane dla roku 2015 przyjęto na podstawie podjętych uchwał oraz przewidywanego wykonania roku 2014. Przewiduje się wpływy z podatków na poziomie zbliżonym do roku 2014. Istotny wzrost dochodów (o 11% tj. 110 000 zł) planuje się w rozdziale 75618 w związku z koniecznością zrównoważenia dochodów z tytułu opłat i wydatków na zagospodarowanie odpadów - w tym celu niezbędna jest zmiana stawek opłat na rok 2015. Dla lat 2016-2018 przyjęto jednostajny wzrost dochodów podatkowych na poziomie 102% rok do roku poprzedniego.

2) udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (rozdział 75621): dane na rok 2015 przyjęto na podstawie pisma Ministra Finansów nr ST3/4820/16/2014 z dnia 13.10.2014r. Plan na rok 2015 stanowi 102,96% planu na rok 2014, kwotowo różnica *in plus* wynosi 114.675 zł. Dla lat 2016-2018 przyjęto wzrost udziałów na poziomie 103% rok do roku, zakładając wzrost PKB i wynagrodzeń na poziomie 3%.

3) subwencje (dział 758): dane na rok 2015 przyjęto na podstawie pisma Ministra Finansów nr ST3/4820/16/2014 z dnia 13.10.2014r. Kwotowo subwencje na rok 2015 są niższe od planowanych w roku 2014 o 141.957 zł. Dla lat 2016-2018, w oparciu o dane o ilości dzieci w Gminie, przyjęto dalszy spadek subwencji w roku 2016-o 3%, 2017-o 2%, w roku 2018-o 1%.

4) pozostałe dochody: w grupie tej mieszczą się głównie dotacje na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej i zadania własne gminy. Dane na rok 2014 przyjęto zgodnie z planem przekazanym przez Wojewodę Wielkopolskiego pismem FB.I-3110.5.2014.3 z dnia 21.10.2014r oraz planem przekazanym przez Krajowe Biuro Wyborcze pismem DKN-421-13/14 z dnia 23.09.2014r. Kwoty te są znacząco niższe od przewidywanego wykonania roku 2014 i lat wcześniejszych, ponieważ kwoty dotacji są zwiększane w trakcie roku budżetowego. Dla lat 2019-2022 przyjęto dochody bieżące na poziomie prognozy na rok 2018 uznając, że prognozowanie na tak odległe okresy jest obarczone dużym ryzykiem błędu.

1.2 Dochody majątkowe

W roku 2016 zaplanowano dochody z tytułu pozyskania dofinansowania na budowę hali widowiskowo-sportowej w Golinie w łącznej kwocie 3,3 mln zł (*vide* objaśnienia pt. 2.2). W kolejnych latach nie planuje się dochodów majątkowych.

2. Prognoza wydatków budżetu

2.1 Wydatki bieżące (bez odsetek i prowizji od kredytów i pożyczek):

Dla planowania i prognozowania wydatków bieżących uwzględniono makroekonomiczne wskaźniki wzrostu cen i usług na rok 2015 na poziomie 101,0%, na lata 2016-2018 - 102% (inflacja w roku 2014 kształtuje się na poziomie 0,3%).

Począwszy od roku 2011 obowiązuje art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, z którego wynika, że na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki. Powyższe nakłada na jednostkę samorządu terytorialnego obowiązek takiego gospodarowania finansami, jakie zapewni realizację równowagi pomiędzy bieżącymi dochodami a bieżącymi wydatkami.

Przyjęte założenia odnośnie wzrostu dochodów bieżących w latach 2016-2018 determinują w znacznym stopniu bieżące wydatki.

I tak - ze względu na przyjęcie na lata 2016-2018 malejących dochodów z tytułu subwencji - nie prognozuje się wzrostu wynagrodzeń w oświacie.

Plan wydatków na rok 2015 na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej i zadań własnych jest niższy od przewidywanego wykonania roku 2014 o 907,4 tys. zł (co wynika z przyjętego trybu zwiększania bądź przyznawania dotacji w trakcie roku budżetowego) - tym samym planowane na rok 2015 wydatki są niższe niż przewidywane wykonanie roku 2014. Analogicznie, plan dotacji na zadania własne (paragrafy 2030 i 2040) jest niższy o 557,4 tys. zł. W/w fakty i założenia powodują, że dynamika wydatków bieżących roku 2015 w stosunku do przewidywanego wykonania roku 2014 wynosi 96,85%.

Ograniczono planowane wydatki na zakupy towarów i usług do poziomu wykonania roku 2014 bądź z minimalnym wzrostem rzędu 101-102%, proporcjonalnie do prognozowanego wzrostu dochodów bieżących.

Planowana dynamika wzrostu dochodów bieżących i wydatków bieżących w latach 2014-2017 przedstawia się następująco:

w tys. zł	Wykon.2014	Plan 2015	Plan 2016	Plan 2017	Plan 2018
Planowane dochody bieżące	30 203,60	29 073,70	33 200,00	32 335,00	32 980,00
% wzrostu dochodów bieżących	x	96,26%	114,19%	97,39%	101,99%
Planowane wydatki bieżące	28 220,40	28 032,57	30 030,50	30 710,00	31 330,00
% wzrostu wydatków bieżących	x	99,33%	107,13%	102,26%	102,02%

Do utworzenia prognozy wydatków bieżących na lata 2015-2017 jako punkt wyjścia przyjęto plan na rok 2014 i wzrost wydatków rzędu 102%, przy utrzymaniu poziomu wynagrodzeń na niezmiennym poziomie. Zwiększenie wydatków bieżących będzie możliwe pod warunkiem zwiększenia bieżących dochodów, co wiąże się głównie ze wzrostem stawek podatkowych oraz bardziej dynamicznym niż obecnie rozwojem gospodarczym kraju, który przyniesie wzrost dochodów z tytułu udziałów w podatku dochodowym. Przy porównywaniu poszczególnych lat należy uwzględnić fakt, że dane za rok 2014 dotyczą planu na dzień 30.09. (plan dochodów bieżących na 6.11 wynosi 31 088,08 tys. zł). Dochody bieżące w roku 2016 powiększono dodatkowo o 1,5 mln zł z tytułu zwrotu VAT - *vide* objaśnienia pt. 2.2).

Istotną częścią wydatków bieżących w Gminie Golina są wydatki w działach 801 *Oświata i wychowanie* i 854 *Edukacyjna opieka wychowawcza*. Wydatki w tych działach stanowiły w roku 2008 - 49,7%

wydatków bieżących ogółem; w roku 2015 - stanowiąc będą 53,1%. Równocześnie udział subwencji oświatowej w finansowaniu tych wydatków spadł z 74,9% w roku 2008 do 57,8% w roku 2015. Oznacza to konieczność uzupełnienia wydatków ze środków własnych, przy czym ze względu na kwoty wydatków w oświacie - wzrost o 1% oznacza wartościowo wzrost o ok. 148 tys. zł. Aby pokryć taki wzrost niezbędny jest np. wzrost podatku rolego o 30% lub podatku od nieruchomości o 7%. Nadmienić także należy, że wydatki w roku 2014 i 2015 pokrywają wzrost wynagrodzeń, natomiast wydatki rzeczowe na zakup materiałów, usług i remonty zapewniają na minimalnym poziomie, który w latach kolejnych będzie niewystarczający (zajdzie w końcu konieczność podstawowych remontów czy wymiany zużytego sprzętu). W opisanej wyżej sytuacji, gdy wielkość subwencji zależy od ilości uczniów (która wykazuje od lat tendencję malejącą) - nieunikniona wydaje się konieczność redukcji zatrudnienia w oświacie. Pozwoli to ograniczyć wydatki na wynagrodzenia i przeznaczyć większe kwoty na bieżące utrzymanie szkół i przedszkola.

	Rok 2008	Rok 2015	Zmiana +/-	Zmiana w %
Dochody bieżące	24 426 238	29 073 689	4 647 451	119,03%
w tym subwencja oświatowa	8 189 453	8 606 639	417 186	105,09%
Wydatki bieżące	21 995 291	28 032 574	6 037 283	127,45%
w tym w dz. 801 i 854	10 928 126	14 885 439	3 957 313	136,21%
Spląty kredytów	1 249 055	1 389 500	140 445	111,24%
Stosunek spląt kredytów do dochodów bież.	5,11%	4,78%	-0,33%	x
Wydatki majątkowe	2 662 567	3 181 276	518 709	119,48%
Udział wydatków majątkowych w dochodach b	10,90%	11,35%	0,45%	x

Powyższe zestawienie obrazuje zmiany, jakie zaszły w ostatnich latach w strukturze wydatków. Jak widać tempo wzrostu bieżących dochodów (w tym w szczególności subwencji oświatowej), jest niższe niż tempo wzrostu bieżących wydatków, w szczególności niż tempo wzrostu wydatków na oświatę. Oznacza to, że coraz mniejsza część dochodów bieżących może być przeznaczana na spląty kredytów i wydatki majątkowe. W celu powstrzymania tej tendencji niezbędne jest ciągle ograniczanie wzrostu bieżących wydatków i wzrost dochodów bieżących na skutek podnoszenia stawek podatkowych oraz poszukiwania nowych źródeł dochodów. Na uwagę zasługuje fakt, że ponad 70% wydatków w działach 801 i 854 stanowią wydatki na wynagrodzenia i pochodne. Oznacza to postępującą degradację majątku i brak środków na remonty i doposażenie szkół.

2.2 Wydatki majątkowe:

Ze względu na znaczne obciążenie wydatkami bieżącymi i malejącymi wpływami z subwencji i udziałów w podatku dochodowym, środki, jakie gmina może przeznaczyć na wydatki majątkowe są bardzo ograniczone. Na rok 2015 planuje się wydatki w łącznej kwocie 3. 181.275,80 zł, przy czym kwota 181.275,80 zł dotyczy wydatków majątkowych realizowanych w ramach funduszu sołeckiego. Jedyną planowaną inwestycją to przedsięwzięcie "Budowa przyszkolnej hali widowiskowo-sportowej w Golinie". Łączna wartość wyniesie 10 mln zł, wydatki w roku 2015 - 3 mln zł, w roku 2016 - 5 mln zł (budynek hali), a w roku 2017 - 2 mln zł (zagospodarowanie terenu, w tym budowa boisk). Nadmienić należy, że jest to tzw. wartość kosztorysowa, która w wyniku przetargu może ulec zmianie. W roku 2014 poniesiono koszty związane z przystosowaniem projektu do wymogów hali pasywnej.

Oprócz środków własnych, Gmina zamierza pozyskać na w/w zadanie dofinansowanie z Ministerstwa Sportu w kwocie 1,5 mln zł, z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (program "Lemur") w kwocie 1,8 mln zł (hala ma mieć charakter pasywny) oraz zwrot podatku VAT w kwocie 1,5 mln zł. Planuje się, że pozyskane środki wpłyną do budżetu po zakończeniu budowy hali tj. w roku 2016. Na pozostałą część wydatków 5,2 mln zł planuje się zaciągnięcie kredytu.

3. Prognoza przychodów i rozchodów budżetu, wskaźniki zadłużenia.

Dotychczasowe zadłużenie i planowane spłaty kształtują się następująco:

Rok	Kwota długu na 31.12.	Spłata	Środki na inwestycje	Koszty odsetkowe
2014	6 674 625			250 500
2015	5 285 125	1 389 500	620 500	210 500
2016	3 815 625	1 469 500	780 500	190 500
2017	2 346 125	1 469 500	630 500	158 500
2018	996 625	1 349 500	750 500	97 500
2019	427 125	569 500	1 530 500	36 500
2020	0	427 125	1 672 875	8 875

Powyższa tabela przedstawia dane na podstawie aktualnie obowiązującej WPF na lata 2014-2017. Plan zakładał w/w kwoty na inwestycje oraz nadwyżkę budżetową na spłaty kredytów.

Zaciągnięcie nowych kredytów w roku 2015 - 3 000 000 i w roku 2017 - 1 844 500 zł spowoduje następujące zmiany:

Rok	Kwota długu na 31.12.	Spłata	Środki na inwestycje	Koszty odsetkowe
2014	6 674 625			250 500
2015	8 285 125	1 389 500	3 181 276	220 000
2016	6 815 625	1 469 500	5 000 000	284 900
2017	7 190 625	1 469 500	2 000 000	300 000
2018	5 640 625	1 550 000	100 000	231 000
2019	3 990 625	1 650 000	0	162 000
2020	2 640 625	1 350 000	300 000	101 000
2021	1 190 625	1 450 000	200 000	39 000
2022	0	1 190 625	459 375	10 000

Taki plan spłat zadłużenia pozwala na spełnienie przepisu art. 243 ustawy o finansach publicznych tj. kwoty spłat nie przekroczą dopuszczalnego, maksymalnego wskaźnika spłaty zobowiązań, równocześnie minimalizując koszty odsetkowe. Do obliczenia wysokości odsetek przyjęto aktualnie obowiązującą stawkę WIBOR. Równocześnie taki plan do minimum ograniczy możliwości wydatków inwestycyjnych w całym okresie spłaty tj. na następne 7 lat.

Istnieje oczywiście możliwość rozłożenia spłat zadłużenia na dłuższy okres czasu - dałoby to możliwość przeznaczenia większych środków na inwestycje, ale równocześnie podniosło koszty obsługi długu w poszczególnych latach. Rada może także podjąć decyzję o budowie samej hali, odkładając budowę boisk i zagospodarowanie terenu (tj. wydatki planowane na rok 2017) na lata późniejsze.

Na rok 2016 przyjęto założenie, że wydatki na budowę hali w kwocie 5 mln zł zostaną pokryte z kredytu krótkoterminowego, który zostanie w całości spłacony w tym samym roku, po uzyskaniu dotacji i zwrotu podatku VAT.

Wskaźniki zadłużenia do dochodów, spłaty zobowiązań do dochodów wg art. 243 ustawy o finansach publicznych przedstawia Załącznik nr 1 do projektu WPF. Jak wynika z Załącznika nr 1, relacja o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych jest spełniona dla lat 2015-2022.

Na wartość maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika zadłużenia, obowiązującego od roku 2014, wpływa różnica pomiędzy dochodami bieżącymi oraz dochodami ze sprzedaży majątku a wydatkami bieżącymi, w stosunku do dochodów ogółem.

Dla Gminy Golina wskaźnik ten kształtuje się na niskim poziomie - dla roku 2015 - 8,21%, 2016 - 7,21%, 2017 - 6,76%, 2018 - 6,08%, 2019 - 6,24%, 2020 - 5,01%, 2021 - 5,00%, 2022 - 5,00%, podczas gdy planowana realacja spłaty zobowiązań do prognozowanych dochodów w tych latach wynosi dla roku 2015 -

5,44%, 2016 - 4,81%, 2017 - 5,98%, 2018 - 5,89%, 2019 - 5,97%, 2020 - 4,87%, 2021 - 4,97%, 2022 - 4,09%. W związku z opisanymi wyżej ograniczeniami, kredyt w kwocie 600.000 zł zaciągnięty w roku 2012 będzie spłacany dopiero począwszy od roku 2015, co skutkuje wzrostem kosztów odsetkowych. Konieczność spłaty nowych kredytów, zaciągniętych na budowę hali ogranicza możliwości inwestycyjne Gminy w latach 2017-2022, co skutkuje obniżaniem w kolejnych latach dopuszczalnego wskaźnika spłaty zobowiązań.

W roku 2013 Gmina Golina udzieliła poręczenia pożyczki zaciągniętej przez Miejski Zakład Gospodarowania Odpadami Komunalnymi sp. z o.o. w Koninie, udzielonej przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Poręczenie w łącznej kwocie 2.636.918,56 zł obejmuje spłatę rat kapitałowych i odsetek w latach 2017-2036.

Kwoty poręczeń w całym okresie kształtują się następująco:

Lp.	Rok	Kwota poręczenia w zł	w tym kwota kapitału w zł	w tym roczna spłata odsetek w zł
1	2	3	4	5
1	2017	164 214,19	97 348,16	66 866,03
2	2018	160 807,01	97 348,16	63 458,85
3	2019	157 399,82	97 348,16	60 051,66
4	2020	153 992,63	97 348,16	56 644,47
5	2021	150 585,45	97 348,16	53 237,29
6	2022	147 178,26	97 348,16	49 830,10
7	2023	143 771,08	97 348,16	46 422,92
8	2024	140 363,89	97 348,16	43 015,73
9	2025	136 956,71	97 348,16	39 608,55
10	2026	133 549,52	97 348,16	36 201,36
11	2027	130 142,34	97 348,16	32 794,18
12	2028	126 735,15	97 348,16	29 386,99
13	2029	123 327,96	97 348,16	25 979,80
14	2030	119 920,78	97 348,16	22 572,62
15	2031	116 513,59	97 348,16	19 165,43
16	2032	113 106,41	97 348,16	15 758,25
17	2033	109 699,22	97 348,16	12 351,06
18	2034	106 292,04	97 348,16	8 943,88
19	2035	102 884,85	97 348,16	5 536,69
20	2036	99 477,66	97 348,16	2 129,50
	Razem	2 636 918,56	1 946 963,20	689 955,36